

Plan mot kränkande behandling

Copernicus förskola

Ansvarig rektor: Susann Israelsson

Giltighetstid: 2023-11-30 – 2024-11-30

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn och elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en plan mot kränkande behandling är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

Vårt förhållningssätt präglas av Sundsvalls kommuns vision:

”Tillsammans släpper vi skaparkraften fri och bygger ett hållbart Sundsvall med plats för alla”

Vi är en demokratisk mötesplats där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet och där vi tillsammans tar ansvar för en hållbar utveckling.

Vårdnadshavaren skall med tillit och trygghet kunna lämna sitt/sina barn hos oss under dagarna. Där trygghet och tillit står som en garant för att barnen skall få utveckling och omsorg som bildar en helhet.

(utdrag ur Ledarplanen för Copernicus förskola)

Arbetssätt

- MOD: Modet att stå upp för barnets bästa
- HELHETSSYN: Allas lika värde – Allas rätt till sitt bästa jag
- ÖPPENHET: Våga vara ”konstruktivt granskande vänner”

Förskolans uppdrag är att följa de normer och värden som står i läroplanen. *Alla människors lika värde, respekt för individen och ett demokratiskt klimat.* Genom att vara närvarande/härvarande pedagoger kan vi se till att alla barn får rätt till inflytande och delaktighet.

Vi på Copernicus anser att engagerade pedagoger som tror på den kompetenta människan och skapar tillåtande miljöer för utmaningar ger bästa möjligheter och förutsättningar till fortsatt lärande och utveckling.

Det ska råda ett öppet och accepterande förhållningssätt där alla respekteras. Alla barn har rätt att bli sitt bästa *jag*. Vi har ett gemensamt ansvar för våra barn på förskolan.

Vårt utgångsläge är att det är den utsatta som äger sin upplevelse. Vi arbetar främjande genom att vi har ett här- och närvarande tänk i arbetet samt att det skall vara ett gott samarbete mellan förskola och hem.

Vi arbetar systematiskt med Kvalitetsindikatorn ”Atmosfär, organisation och lärmiljö”. Varje arbetslag gör en självvärdering och utifrån denna görs en utvecklingsplan för både enskilt arbetslag samt för Copernicus som helhet.

Vi har en medveten tanke kring vår organisation av verksamheten, dels av våra pedagogiska miljöer och vårt pedagogiska material, även hur barnen grupperas och pedagogernas placering.

Vi har genom kollegialt lärande fått en större medvetenhet om vårt förhållningssätt och på så sätt kan vi stärka arbetssättet för en ökad likvärdighet.

Barns integritet: Utifrån Lpfö 18 betonas vikten av att respektera barns kroppsliga och personliga integritet. Att känna trygghet i sin identitet innefattar att vara medveten om sin kroppsliga och personliga integritet. Vi arbetar aktivt för att barnen på olika sätt ska få utveckla en trygg identitet. Det kan innebära ex. att som vuxen hjälpa barnet att förstå sina egna signaler. Vi ska hjälpa barnet att berätta för en vuxen om någon kränker dennes integritet.

Genom att vi arbetar med materialet som kopplar till Barnkonventionen har vi möjlighet att skydda och stödja barnens integritetutveckling.

Ljudfil från Skolverket: <https://soundcloud.com/skolverket/forsta-utkast-mastrad>

Vi arbetar kontinuerligt med värdegrundsfrågor och gruppstärkande aktiviteter. Till hjälp har vi ”Kompis- och Barnkonventionens material”

Vi vill se att Planen mot kränkande behandling är en del av det dagliga arbetet och skall vara väl känt av oss som arbetar på förskolan.

Vårt förhållningssätt:

- Vi har ett respektfullt bemötande gentemot varandra.
- Vi har en insikt om allas lika värde.
- Vår övertygelse är att människan föds kompetent och med en drivkraft att vilja/göra gott.
- Vi uppmuntrar och stärker positivt beteende.
- Vi är med i konfliktlösning och både hjälper och stöttar att hitta alternativa lösningar.
- Vi är goda förebilder – barn gör som vi gör.

3. Kartläggning av risker

Vi har de senaste åren arbetat kring LHU-Läran om hållbar utveckling. Efter att vi har haft fokus mot ekonomisk, ekologisk samt social hållbarhet med inriktning mot det pedagogiska perspektivet har vi detta år riktat in oss mot två av de Globala målen nr: 5 jämställdhet samt

nr:10 minskad ojämlikhet. Detta är utifrån ”alla människors lika värde, respekt för individen och ett demokratiskt klimat”

Till en början kommer det att vara inriktning mot oss vuxna som arbetar på förskolan, att vi arbetar normkreativt och med det utvecklar ett mer normkritiskt arbetssätt. I samarbete med kommunens hållbarhetspedagog har vi startat ett pågående arbete på våra utvecklingsdagar, detta arbete kommer att sträcka sig över hela 2024

Vi kommer att genomlysa de olika diskrimineringsgrunderna (se bilaga längst bak i detta dokument) Under denna höst har vi påbörjat arbetet med kön och könstillhörighet genom att på våra utvecklingsdagar ha genomgång tillsammans och diskutera olika ”case”.

Risk/riskområde	Underlag som identifierat risk (gärna flera källor)	Antagande om orsak(er)
Vår <i>Plan mot kränkningar</i> måste vara ett aktuellt & ”levande” dokument		Risk att den ”hamnar mellan stolar” i vår uppföljning av dokumentationsflödet.
Barn i vår verksamhet kan få en upplevelse av exkludering utifrån diskrimineringsgrunderna (se dok.längst bak i denna plan)	Alla människors lika värde, respekt för individen och ett demokratiskt klimat.	Bristande kunskaper hos oss vuxna trots goda föresatser.

4. Utvärdering av genomförda insatser

Vi ser att det kan uppstå konflikt/oro i barngruppen då vi har sammanslagning vid öppning/stängning. Det blir många barn i olika åldrar som skall samsas på en hemvist. För att skapa trygghet för våra yngsta barn har vi valt en hemvist där våra yngsta barn går, detta kan ge brist på utmaningar till våra äldre barn, särskilt på eftermiddagen då en viss trötthet har infunnit sig hos samtliga på förskolan.

- Förväntningar på barnen?
- Vad kan vi erbjuda för utmanande material?
- Vi behöver kommunicera vilka förväntningar vi har på vår morgon/kvällsverksamhet, både för oss pedagoger och för barnen, utifrån att vi har ett gemensamt ansvar för samtliga barn på förskolan.

Vi ser att barnen oftast är där vi är, men vi behöver nå de barn som vandrar iväg och kan vara svåra att locka.

Vår uteverksamhet såväl som inneverksamhet skall vara trygg, utmanande samt lustfylld.

Vi har arbetat med olika strategier vad vi erbjuder barnen för aktiviteter.

Vi är observanta på hur vi organiserar vår verksamhet, vi har en tydlig struktur över dagens innehåll för att skapa trygghet och känsla av delaktighet.

Vi ser att när vi är ”här och nu” med barnen ger vi dem bättre förutsättningar att lyckas.

Varje hemvists arbetslag/pedagog ansvarar för uteaktiviteter utöver de fasta utemiljöerna / dagligen. När flera pedagoger ansluter till aktiviteten och aktivt deltar ser vi att även barn från andra åldersgrupper blir nyfikna och leker utifrån sina förutsättningar, detta skapar en fin samhörighet.

Vi arbetar under hela året med “Från jag till Vi”. Barnen känner sig trygga i gruppen, att det alltid får plats en till i leken och att det är gott att samarbeta.

Där vi upplever att det finns en förhöjd olycksrisk är vi alltid en pedagog (ex. gungor, klätterställning).

5. Handlingsplan: mål och åtgärder

Mål med åtgärden	Konkreta åtgärder	Effekter som vi vill uppnå med åtgärden	Hur uppföljningen ska ske • Ansvarig för åtgärden • Datum när åtgärderna ska vara genomförda
Se ovan text	Se över pedagogernas arbetsschema, samt arbetslagens dagliga struktur/organisation. En pedagog som ansvarar för den dagliga driften på förskolan.	Bättre arbetsmiljö samt en tydlighet för både barn & pedagog	På förskolans PUT samt i samråd med rektor
Vår Plan mot kränkningar skall vara ett så kallat levande dokument.	Kontinuerliga avstämningar under läsåret. Särskilt under våra utvecklingsdagar.	Att vi säkerhetsställer närvaron av vårt ”Likabehandlingsarbete” under hela läsåret	Noterat i vårt årshjul. Denna plan ligger i vår gemensamma dokumentmapp så arbetslagen kommer åt att göra noteringar i den under kommande läsåret.
Fortsatt medvetenhet kring vikten av att våra miljöer/material skall vara både okodat & könsneutralt.		Ge våra barn möjlighet till olika tolkningar & perspektiv	

6. Delaktighet

- Vi återkopplar resultatet från kartläggningen med barnen, under en längre period.
- Hur vi arbetar med kompisböckerna och barnkonventionen
- Vår Plan mot kränkningar lyfts på våra utvecklingsdagar.

7. Förankring

Vi kommer att lyfta arbetet på varje utvecklingsdag under 2024 tillsammans med vår hållbarhetspedagog, vilket kommer även att vara noterat i vårt årshjul.

I övrigt se ovan.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner för akuta situationer i en barngrupp:

- Vi vuxna agerar skyndsamt, att ge båda parter möjlighet att försonas.

Rutiner när barn kränker barn:

- Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar pedagog.
- Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
- Skyndsamt anmälan till Stella-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
- En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och kultur ingår i kartläggningen.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar barn:

- Vi måste alltid vara modiga vuxna & ha barnets perspektiv främst.
 - Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets vårdnadshavare. Även samtal med berörd pedagog.
 - Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.
-

Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet, det vill säga tillhörande kvinnligt eller manligt kön. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

- **Könsöverskridande identitet eller uttryck**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

- **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Skolan/förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddhism, ateism eller agnosticism.

- **Funktionsnedsättning**

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller begåvningsmässiga och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel- och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. *Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.*

- **Sexuell läggning**

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexualitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom att likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet *sexuella trakasserier* innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Anm.: Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan till exempel ske genom skolans regler, undervisning och läroböcker.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

Förslag på text till avsnitt 1 och 8

Syfte och bakgrund (förslag)

Rutiner för akuta situationer (förslag)

Rutiner när elev kränker elev:

1. Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar klasslärare/mentor.
2. Klasslärare/mentor kontaktar omgående utsedd kontaktperson(er) med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering.
3. Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
4. Skyndsam anmälan till Stella-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
5. En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
6. I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in.
7. Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev:

1. Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
 2. Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.
-